

INCOTERMS 2010 İLE GETİRİLEN YENİLİKLER

Doç. Dr. Ömer ÖZKAN*

ÖZ

İhracatçı ve ithalatçı satım işlemlerinde oldukça fazla zaman harcadıkları konu başlıkları olarak malın cinsi, fiyatı, miktarı ve ödeme şekli en başta gelmektedir. İhracatçı fiyat hesaplaması yaparken ithalatçının talep etmiş olduğu teslim terimini de göz önüne almak zorundadır. Tarafların aralarında önemli ve uzun zaman alacak şekilde ele alınan fiyat konusu Milletlerarası Ticaret Odası'nın (International Chamber of Commerce-ICC) yayınladığı Incoterms'ler aracılığı ile kolay bir şekilde sonuca ulaşmakta ve sözleşmelere yazılmaktadır. Dış ticaret sürecinde, firmaların alım satım sözleşmelerinden akreditif çalışmalarına kadar her alanda kullandıkları ve ICC tarafından düzenlenen uluslararası teslim şekillerinin son versiyonu olan Incoterms 2010, 1 Ocak 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Uluslararası ticarete yayınladığı broşürler ile ikame edilemez bir hizmet sağlayan MTO, en son yayınladığı Incoterms 2010 ile dış ticaretle uğraşanlara yeni uygulamalar getirmiş ve yol göstericiliğini devam ettirmiştir. Incoterms 2010 ile teslim terimi sayısı 11'e inmekte ve iki yeni terim Incoterms 2000'deki 4 terimin yerini almaktadır. 2011 Ocak ayı itibarı ile uygulamaya konulan Incoterms 2010 dış ticaret yapanlar açısından oldukça önemli bir broşür olarak Incoterms 2000 gibi işlev görecektir. Bu makalede Incoterms 2010'un getirdiği yenilikler uygulamalı olarak ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ticaret, Incoterms 2010, Teslim Şekilleri, Teslim Terimleri, Uluslararası Ticarete Teslim Şekilleri, Milletlerarası Ticaret Odası

INNOVATIONS OF INCOTERMS 2010

ABSTRACT

Among the titles that exporters and importers spend time when selling, item's type, price and payment type are upon first. When exporters calculate price they have to consider the delivery term that importers requested. The price topic, which is substantial and takes long time, is easily concluded and written into contracts with Incoterms that International Chamber of Commerce (ICC) has published. During foreign trade process, the latest version of international delivery type Incoterms 2010, which is used by companies on various fields from purchase and sale contracts to credit works and also which has been organized by ICC, became valid on 1st of January 2011. ICC, which has provided an unreplaceable service by publishing bulletins about international trade, has kept bringing new applications and being an advisor to people interested in foreign trade by recently publishing Incoterms 2010. With Incoterms 2010, the delivery term number decreases to 11 and 4 terms in Incoterms 2000 is replaced by 2 new terms. Just like Incoterms 2000, Incoterms 2010 which has been put into

* İstanbul Ticaret Üniversitesi Hukuk Fakültesi, ozkanhukuk@hotmail.com

practice on January 2011, will be a crucial bulletin for foreign traders. This article is practically focused on changes that Incoterms 2010 has brought.

Keywords: Foreign Trade, Incoterms 2010, Delivery Terms, Delivery Terms in Foreign Trade, International Chamber of Commerce.

GİRİŞ

Ticaret hayatını, başlangıçta basit ve yazılı olmayan kurallar yönetiyordu. Bu sebeple sözleşmeler de çok basit ve çoğu zaman yazılı değildi. Günümüzde ise dış ticaret eskiden olduğundan çok daha karmaşık bir yapıdadır ve çeşitlilik arz etmektedir. Üstelik teknolojik gelişmeler baş döndürücüdür. Bu durum doğal olarak ticari sözleşmelerin de daha kapsamlı ve ihtiyaca uygun olarak düzenlenmesini gerektirmektedir. İşte ICC, dünya ticaretini kolaylaştırmak için bir dizi kurallar oluşturmaktadır. Bu kuralların en başarılı ve popüler olanlarından biri Incoterms' dir¹.

Incoterms kuralları uluslararası teslim şekillerini içerir ve dış ticaret süreçlerinde oldukça önemlidir. Çünkü Incoterms kuralları, ihracatçı firmanın vermiş olduğu teklifteki fiyatlandırmayı, ihracatçının malını teslim edeceği yeri ve teslim sürecine kadar olan sorumlulukları ile bu kapsamda hazırlanan alım satım sözleşmeleri içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Hatta Incoterms, gönderilen malın, ithalatçı firmanın iş yerine teslim edilmesine kadar olan süreçteki riskleri de içerisinde barındıran bütünsel bir yapıdır².

ICC tarafından hazırlanan Incoterms broşüründeki başarıyı devam ettirmek ve ticaret dünyasının ihtiyaçlarına cevap verebilmek için broşür zaman zaman revizyona tabi tutulmakta ve yenilenmektedir³.

Yaptığım bu çalışmada Incoterms' le ilgili genel bir giriş yaptıktan sonra sırasıyla Incoterms' in tanımı ve gelişimi, amacı ve kapsamı, Incoterms 2000 ve 2010' un karşılaştırması ve son olarak da Incoterms' in çeşitleri konuları öğretilen görüşlerden yola çıkılarak işlenecektir.

1. INCOTERMS' İN TANIMI VE TARİHİ GELİŞİMİ

Incoterms: *“Uluslararası ticarete alıcı ve satıcı arasındaki hak ve yükümlülükleri belirleyen uluslararası standart kurallar bütünüdür”*⁴.

Incoterms tanımındaki *“uluslararası ticarete kullanılır”* ifadesi bizi yanıltmamalıdır. Çünkü Incoterms uluslararası ticarete kullanılabilirdiği gibi aynı zamanda iç ticarete de kullanılabilir⁵. Bunun en önemli nedenlerinden biri Avrupa Birliği gibi dünyanın çeşitli bölgelerinde kurulan ticaret birliklerinin, değişik ülkeler arasındaki gümrük formalitelerini önemsiz hale getirmesi ve Amerika Birleşik Devletleri' nde yürürlükten kalkan Ticaret Kanunu' nda yer alan teslim kurallarının yerine Incoterms' in kullanılmasına ilişkin beliren iradedir⁶. Fakat, Incoterms 2000 ile Incoterms 2010 arasında iç ticaret tanımlamasında farklılıklar göze çarpmaktadır. Önceki versiyonda iç ticaret derken sadece bir ülkenin siyasi

¹ ÖZALP, Abdurrahman. UTDER Yıl 2012 Cilt 1 Sayı 1, Legal Yayıncılık, İstanbul 2012.sh.2

² YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin. Incoterms 2000 ve 2010' un Mukayeseli Analizi ve Türkiye Uygulamalarındaki Eksiklikler, s. 3815.

³ ÖZALP, Abdurrahman. UTDER Yıl 2012 Cilt 1 Sayı 1, Legal Yayıncılık, İstanbul 2012.sh.3

⁴ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet (2011). A.g.e. sh.3815

⁵ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin. A.g.e.s. 3815, 3816.

⁶ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.3

sınırları içerisinde gerçekleşen ticaret kastedilirken, Incoterms 2010’ da ise, Avrupa Birliği gibi entegrasyonların kendi içerisindeki ülkelerle ticaret yaptıklarında gerek gümrük vergileri gerekse ticaret politikası önlemleri kapsamında ayırım yapılmadığından ve eşya serbest dolaşımında olduğundan bu şekilde gerçekleşen ticaretin de ülke içinde gerçekleşen bir ticarettten pek farkı olmadığı belirtilmiştir⁷.

Incoterms’ in tarihi gelişimine baktığımızda ise; uluslararası alım satım işlemlerinde, yapılan satım türüne göre bazı özellikleri ifade eden kısaltmaların kullanılmaya başlandığı ve bunlardan da “*Uluslararası Ticari Terimler (Incoterms)*” in doğduğu görülmüştür⁸.

Milletlerarası Hukuk Derneği’ nin 1924 yılında başladığı çalışmalar sonunda, 1928 yılında “*1928 Varşova Kuralları*” diye bilinen, CIF sözleşmelere ilişkin ilk milletlerarası kurallar ortaya çıkmıştır. 1932’ de Oxford’ da yapılan konferansta (Varşova- Oxford, 1932), “*CIF sözleşmelerine ilişkin Milletlerarası Kurallar 1932*” kabul edilmiştir⁹.

Milletlerarası Hukuk Derneği’ nin çalışmalarına paralel olarak merkezi Paris’ te bulunan MTO, uluslararası ticarete kullanılan terimlerin yeknesaklığı için yaptığı çalışmalar sonucunda, 1928 yılında, altı ticari terimle (Fob, Fas, Fot, Free Delivered, Cif ve C&F) ilgili ilk kitabını yayımlamıştır¹⁰. Türkiye de MTO’ya üye olup, Ankara’da bulunan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) nezdinde MTO Milli Türk Komitesi Bürosu bulunmaktadır.

MTO’nun başlıca görevleri şöyle sıralanabilir :

- Uluslararası teslim şekillerinde standartlar belirlemek,
- Akreditiflere ilişkin yeknesak teamül ve uygulamaları saptamak,
- Vesaike dayalı tahsiller hakkında yeknesak kuralları oluşturmak,
- Anlaşma teminatları ve kombine taşıma belgeleri için yeknesak kurallar belirlemek,
- Uluslararası özel tahkim kuruluşlarının oluşturulması, çeşitli ülkelere ait firmalar arasında doğabilecek anlaşmazlıkların giderilmesi ile ilgili kurallar¹¹

ICC’ nin yayınlamış olduğu yayınlar küçük kitapçıklar halinde olduğundan broşür ismini almaktadır. Bu broşürleri üye ülkelerin veya kurumların mutlaka kullanma zorunluluğu yoktur. Ancak sözleşmelerde yazılması durumunda taraflar açısından bağlayıcı hale gelir. Mevcut kurallara taraflar üzerinde anlaşmaları şartı ile küçük ilaveler yapabilirler.

Alıcı ve satıcının borçlarının liste halinde düzenlendiği ilk ticari terimler kitabı ise 1936 yılında INCOTERMS adıyla yürürlüğe konulmuştur¹². İlk defa yayınlanan bu kurallar “*Incoterms 1936*” adını taşıyordu. Bu kurallar daha sonra ticaret alanındaki gelişmeler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar üzerine 1953, 1967, 1976, 1980, 1990, 2000 yıllarında ve en son 2010’ da revize edilmiştir. Her bir revizyonda durum ve ihtiyaca göre bazı terimler eklenirken bazı terim ve kurallar çıkarılmıştır. Örneğin, 1980 tarihli ICC broşüründe yer alan FOR (Free on Rail), FOT (Free on Truck) ve FOA (Free on Airport), 1990 revizyonu ile teslim şekilleri

⁷ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin., sh. 3816.

⁸ ÖZKAN, Uluslararası Ticari Sözleşmelerin Hazırlanmasında dikkat edilecek Hususlar Akademik Bakış, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi Sayı:4 Yıl:2004 sh.15

⁹ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.16

¹⁰ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.16

¹¹ ÇAĞLAR, Murat. Geçmişten Günümüze Incoterms www.ilhan-partners.com/makale2.htm

¹² ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.15

arasından çıkarılmıştır. Çünkü bunların FCA (Free Carrier) teslim şekline dahil oldukları kabul edilmiştir¹³. 1990 yılında getirilen değişikliklerin başlıca iki sebebi vardır: Bunlar, elektronik ortamda yapılan veri transferlerinin yaygınlaşması neticesi ticari işlemlerde kullanılan belgelerin elektronik veri şeklinde karşı tarafa gönderilmesine imkan sağlanması ve uluslararası mal taşımacılığında ortaya çıkan yeni teknik gelişmelerle (özellikle konteynırlı taşımalar ve ro- ro taşımaların yaygınlaşması) Incoterms kuralları arasında paralellik kurulmasıdır. 2000 yılında INCOTERMS’ ler bir kez daha gözden geçirilerek 560 sayılı broşürle bazı maddi ve şekli değişiklikler yapılmıştır¹⁴. Benzer şekilde 2010 revizyonunda DAF, DES, DDU yerine DAP (Deliver at a Place) ve DEQ (Delivered Ex Quay) yerine DAT (Deliver at a Terminal) gelmiştir¹⁵.

2. INCOTERMS’ İN AMACI VE KAPSAMI

Incoterms’ in amacı malın teslimi ile ilgili olarak dış ticaret alanında en yaygın kullanılan terimlerin yorumunu yapmak, bunun için bir takım uluslararası kurallar oluşturmak ve böylece bu tür terimlerin dış ticaret faaliyeti içerisinde yer alan tarafların farklı yorumlamalarının önüne geçmektir¹⁶.

“Incoterms’ in kapsamının satım sözleşmelerinin taraflarının satılan malların (bilgisayar yazılım programları gibi gayri maddi haklar [‘intangibles’] dışında kalan maddi mallar anlamında) teslimine ilişkin hak ve yükümlülükleriyle sınırlı olduğu vurgulanmalıdır”¹⁷.

Bu cümleden yola çıkılırsa, Incoterms’ in kapsamında satım sözleşmelerinin olduğu kesin bir dille ifade edilmiştir. Ama satım sözleşmesine konu olan malların muhakkak taşınabilir somut ürünler olduğunun altı çizilmiştir. Dolayısıyla soyut olan ürünlerin ticareti Incoterms’ in kapsamı içerisinde değerlendirilmemektedir¹⁸.

Incoterms’ in çok başarılı ve yaygın kullanılması bazı yanlış anlama ve kullanımları da beraberinde getirmiştir. Özellikle taşıma sözleşmelerine uygulanabilecekleri ve ödeme dahil tam bir sözleşme sunabilecekleri yani bir sözleşmede bulunması gereken bütün yükümlülükleri kapsayacağı sanılmaktadır ki bu doğru bir yorum değildir. Kurallar sadece malların satıcı tarafından alıcıya tesliminde taraflara düşen görevleri, masrafları ve hasarı düzenlemektedir. Incoterms kurallarının kusursuz bir satım sözleşmesi olmadığını bilmek gerekir. Incoterms kuralları sadece satıcının malları alıcıya teslim ettiği sırada taraflarından hangisinin taşıma ve sigortadan ve her birinin hangi masraflardan sorumlu olacağını belirler¹⁹.

Bunun dışında mal bedelinin ödenmesi, ödeme şeklinin ne olacağı, mallara ilişkin mülkiyetin geçişi veya sözleşmeye aykırılığın sonuçları konusunda herhangi bir düzenleme getirmezler²⁰.

¹³ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.4

¹⁴ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.16

¹⁵ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.5

¹⁶ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.5

¹⁷ International Chamber of Commerce. (2000), Incoterms 2000: Yayın No. 560 (Çev. Ercüment Erdem), Ankara.

¹⁸ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin. A.g.e. sh. 3816.

¹⁹ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.6

²⁰ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.7

Bu yeknesak kurallar ancak kendilerine, açık olarak sözleşmelerde atıf yapıldığında kullanılabilirler. Örneğin CIF/İstanbul Incoterms 2000 gibi. Eğer Incoterms' e bu şekilde bir atıf yapılmaz ve örneğin sadece CIF/İstanbul gibi bir kayıt sözleşmeye konulursa, bu durumda MTO' nun belirlediği düzenlemeler doğrudan uygulanamayacak; olayın özelliğine göre ticari örf ve adetler göz önünde bulundurulacaktır²¹.

Bunun yanında bir Türk şirketinin ABD şirketi ile yaptığı satım sözleşmesinde yer alan Incoterms' in, ABD Federal Ticaret Kanunu' na mı, Türk Ticaret Kanunu' na mı yoksa MTO Incoterms' lerine mi atıfta bulunduğu açıkça yazılmalıdır²².

Bu arada TTK' da, CIF ve FOB teslim şekilleri 1138- 1149. maddeler arasında düzenlenmiştir. 1.7.2012 tarihinde yürürlüğe girecek olan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu' nda teslim şekillerine ilişkin hükümler bulunmamaktadır. Ancak 6102 sayılı TTK yürürlüğe girdikten sonra da ICC Incoterms' in, taraflar arasındaki sözleşmenin hükmü olarak uygulanmasına engel bir durum yoktur²³.

Ayrıca taraflar MTO Incoterms' lerine yer vermek istiyorlarsa, revizyon tarihi de belirtilmelidir²⁴.

Incoterms' in kapsamına değindikten sonra kapsamadığı alanlara da değinmek gerekir. Kapsam dışı alanlar şunlardır²⁵:

- Sözleşmenin ihlaline karşı yapılacak başvuru yolları kapsama alanından değildir. Hizmet sözleşmelerine uygulanmaz.
- Teslimat dışındaki sözleşmede bulunan haklar ve yükümlülüklerle ilgisi yoktur.
- Malları mülkiyet hakkının alıcıdan satıcıya nasıl aktarılacağını, ödeme ve ödeme yöntemlerini göstermezler. Ayrıca sözleşmenin ifasına ilişkin diğer konuları, mücbir sebepleri veya cezai şartları düzenlememiştir.

3. INCOTERMS 2000 VE 2010' UN KARŞILAŞTIRILMASI

1.1.2000 tarihinden 2011 yılının ocak ayına kadar kullanılan Incoterms 2000' in yerine gelen Incoterms 2010, 2011 yılının ocak ayında yürürlüğe girmiştir. Yeni versiyonun yürürlüğe girmesiyle birlikte eski versiyonların kullanım alanları kısıtlanmıştır. Yani, ihracatçı ve ithalatçı sözleşmelerine kullanmış oldukları teslim şeklinin versiyonuna, örneğin Incoterms 2000 olarak belirttikleri takdirde sadece Incoterms 2000 geçerli olacaktır²⁶.

Incoterms 2000' de belirtilen kurallar dört gruba ayrılmıştır.

E grubunda ihracatçı, malları kendi iş yerinde teslim etmektedir. F grubunda ihracatçı, malları ithalatçının belirleyeceği bir taşıyıcı firmaya teslim eder. Bu teslim şeklinin karakteristik özellikleri ise navlun bedelinin ithalatçı tarafından ödenmesidir. C grubunda ihracatçı, bu teslim şekillerinde navlun bedelini öder. Bazılarında ise sigorta bedelini öder. Fakat uluslararası taşıma süresince olası risk ithalatçı üzerindedir. D grubunda ise ihracatçı, navlun bedellerini ödemekle beraber genellikle malların uluslararası taşınması sırasında oluşabilecek riskler ihracatçının üzerindedir. 13 teslim şekli ve dört gruptan oluşan

²¹ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.16

²² ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.16

²³ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.8

²⁴ ÖZKAN, Ömer. A.g.e..sh.16

²⁵ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.17

²⁶ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin. A.g.e. sh. 3817.

Incoterms 2000’ de F ve C grubunda ihracatçının malları teslim edeceği ülke ihracatçı ülkedir. D grubunda ise malların teslim edileceği ülke ithalatçı ülkesidir²⁷.

Bu grupların her birinde, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülükleri on başlık altında düzenlenmiştir. Satıcının belli bir konudaki yükümlülüğü, alıcının bu konudaki hak ve yükümlülüğünü de yansıtmaktadır (“ayna yöntemi”= “mirror method”)[34]. Örneğin, FOB terimi B.3.a. maddesi uyarınca taşıma sözleşmesi yapmak ve buna ilişkin masrafları ödemek alıcının borcu olduğundan, “Taşım Sözleşmesi” başlıklı A.3.a. maddesinde “yükümlülük yok” ibaresi kullanılarak satıcının taşımadan sorumlu olmadığı belirtilmiştir²⁸.

Incoterms 2010’ da ise gruplandırma sistematigi dörtten ikiye inmiştir. Teslim şekillerinin sayısı da 13’ den 11’ e inmiştir. Incoterms 2010’ da yer alan ana gruplandırma: “Tüm Taşıma Türlerini Kapsayan Kurallar” ile “Deniz ve İç su Taşımalarına Özgü Kurallar” dan oluşmaktadır²⁹.

Incoterms 2000’ in D grubu içerisinde yer alan dört teslim şekli kaldırılmıştır. Kaldırılan bu teslim şekillerinin yerine ise iki tane yeni teslim şekli oluşturulmuştur. D grubu içerisinde yer alan DDP teslim şekli Incoterms 2010’ da yerini korumuştur³⁰. Incoterms 2010’ da bu yeni teslim şekilleri şöyle ifade edilmiştir: “Incoterms kurallarının sayısı 13’ den 11’ e indirildi. Bu durum taraflarca üzerinde anlaşılan taşıma şekli ne olursa olsun kullanılabilir iki yeni kural olan –DAT (Terminalde Teslim) ve DAP (Belirlenen Yerde Teslim)-terimlerinin, Incoterms 2000’ de yer verilen DAF, DES, DEQ ve DDU terimlerinin yerine geçmesi ile sağlandı”³¹.

Incoterms 2010’ da yapılan en önemli değişikliklerden biri de FOB, CFR ve CIP kurallarında olmuştur.

FOB, CFR ve CIP kuralları için daha önceki Incoterms versiyonlarında teslim için kullanılan geminin küpeştesini aştığı nokta olarak belirten bütün ifadeler çıkartılarak bunun yerine malların “gemide” teslim edildiğine ilişkin ifadeler kullanılmıştır. Yani Incoterms 2010’ da “geminin küpeştesi” deyimini terkedilerek yerine “gemide teslim” ifadesi kullanılmıştır³².

Incoterms 2010’ da, daha önceki versiyona göre yapılan önemli değişikliklerden biri de Incoterms’ in daha önceki versiyonunda varlığı kabul edilen elektronik belgelerin yanında bu defa Incoterms 2010 elektronik iletişim araçlarının, taraflar bu konuda anlaştığı veya genel kabul görmüş olduğu ölçüde kağıt iletişim belgeleri ile aynı etkiyi sağladığını belirtmesidir³³.

Sigorta kapsamı da, Incoterms 2010 ile değişikliğe uğrayan bölümlerden biridir³⁴. “Incoterms 2010 kuralları, Enstitü Kargo Klostları’ nın gözden geçirilmesinden sonra düzenlenen ilk Incoterms versiyonudur ve anılan klostlarda yapılan değişiklikleri dikkate alır. Incoterms 2010 kuralları taşıma ve sigorta sözleşmelerine ilişkin bilgilendirme borcunu

²⁷ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin. A.g.e. sh. 3817.

²⁸ ÇAĞLAR, Murat. A.g.e.sh.4

²⁹ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin., A.g.e. sh. 3818.

³⁰ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin., A.g.e. sh. 3818.

³¹ International Chamber of Commerce. (2010), Incoterms 2010: Yayın No. 715 (Çev. Ercüment Erdem), Türk İhracat Rejim ve Yönetmeliği, Ankara.

³² ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.9

³³ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.10

³⁴ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin., A.g.e. sh. 3818.

madde A3/B3 altında düzenler. Bu hükümler Incoterms 2000’ de yer aldığı daha genel nitelikteki A10/B10 maddesinden alındı. A3/B3 maddeleri altında sigortaya ilişkin olarak kullanılan dil, tarafların bu yöndeki borçlarını açıklayıcı bir bakış açısı ile değiştirildi”³⁵.

Bu değişiklik ve yeniliklerin dışında Incoterms 2010, alıcı ve satıcının yükümlülükleri altında bulunan A6 ve B6 başlıkları altında masrafları detaylı düzenleyerek “*Terminal Elleçleme Masrafları*”nın iki defa ödenmesinin önüne geçmiştir³⁶.

Incoterms 2010 kapsamında getirilen en büyük yeniliklerden birisi “*Zincirleme Satışlar*”dır³⁷. Çünkü, “*İmal edilen malların aksine, emtia satışında mallar transit haldeyken birbirini takip eden bir zincir halinde birkaç kere satılır. Böyle bir durumda, zincirin ortasında bulunan bir satıcı malları göndermez, zira malları hali hazırda ilk satıcı tarafından gönderilmiştir. Bu nedenle, zincirin ortasında bulunan bir satıcı alıcıya karşı olan borcunu malları göndererek değil, ilk satıcı tarafından gönderilmiş malları tedarik ederek yerine getirir*”³⁸.

Milletlerarası ticarete kullanılan bu terimler bundan böyle iç ticarete de kullanımı kabul edildi.

4. INCOTERMS TÜRLERİ

4.1. EXW (EX WORK)

Her türlü taşıma türlerinde kullanılabilir. Satıcı malları işletmesinde daha önce belirlenen tarihte alıcının emrine hazır tutarak alıcıya bildirir. Alıcı malları işletmeden teslim alarak ihracı için gerekli belgeleri hazırlar. Gümrük işlemlerini tamamlayarak malları kendi ülkesine ithal eder. Malların işletmede teslim edilmesinden itibaren malla ilgili bütün masraf ve risk alıcı tarafından karşılanır. Satıcının yükümlüğünün en az olduğu ve alıcının sorumluluğunun en fazla olduğu bir taşıma türüdür. Özellikle ihracat gümrükleme işlemleri ülkeden ülkeye farklılık gösterdiği için EXW terimi kullanılırken doğabilecek bütün olası riskleri göz önünde bulundurmak gerekir.

EXW teslim şekli Türk İhracat ve Gümrük mevzuatına uygun olmadığı, bu mevzuatla ithalatçının gümrükleme işlemlerinin yapmasının mümkün olmadığı, bu işlemi yapacak firmanın Türkiye’de yerleşik olması gerekmektedir³⁹.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁴⁰:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/lisans, izinler : Alıcı
- Yükleme : Alıcı
- Navlun : Sözleşmeye göre
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı

³⁵ International Chamber of Commerce. (2010), Incoterms 2010: Yayın No. 715 (Çev. Ercüment Erdem), Türk İhracat Rejim ve Yönetmeliği, Ankara.

³⁶ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.10

³⁷ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin. A.g.e. sh. 3821.

³⁸ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin. A.g.e. sh. 3821.

³⁹ YILMAZ, Mutlu. ÖZKEN, Ahmet. ŞAHİN, Necmettin.,A.g.e. sh. 3821.

⁴⁰ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.11

- Varış gümrük/lisans, izinler : Alıcı' dır.

4.2. FCA (FREE CARRIER)

Bu teslim şekli, her türlü taşımada kullanılabilir. Terim 1990 güncelleştirmesi sırasında, metnin eski şeklinde yer alan FOR/FOT ve FOB Airport terimlerinin yerini alacak şekilde değiştirilmiştir[39]. Bu terim, çok vasıtalı olanlar da dahil, herhangi bir taşıma işlemi için de kullanılabilir⁴¹. Satıcı malları gümrük işlemlerini tamamlayarak, belirlenen tarihte ve yerde ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği anda teslim işlemlerini tamamlamış olur. Bu andan itibaren malla ilgili bütün masraf ve riskler alıcıya geçer. Navlun ücreti de diğer bütün giderler gibi alıcı tarafından ödenir⁴². Incoterms 2000'de FCA konusunda ufak bir değişiklik yapılmıştır. Buna göre, eğer teslim satıcıya ait bir yerde gerçekleşirse, satıcı malları gösterilen taşıyıcının aracına yüklemekten sorumlu olacaktır. Eğer teslim satıcı ile ilgisi olmayan başka bir yerde gerçekleşirse, bu durumda satıcı malları belirtilen yere getirir ve bekletir. Getirilen malların boşaltılmasından dahi mesul değildir. Taşıyıcıya teslim konusunda değişik olasılıklar görülmüştür :

(i) Demiryolu Taşımacılığı: Mallar bir vagonluk (ya da demiryoluyla taşınan bir konteynerlik yük oluşturuyorsa, satıcı, vagonu ya da konteyner'ı uygun biçimde yüklemek zorundadır. Yüklü vagon ya da konteyner demiryoluyla taşımayı gerçekleştirecek kişi ya da onun adına hareket eden şahısça devralındığı anda, teslim işlemi tamamlanmış olur. Eğer işleme konu olan mallar bir vagon ya da konteyner'ı doldurmuyorsa, satıcının demiryolu taşıma teslim noktasına malları bırakmasıyla teslim işlemi tamamlanmış olur (FCA A.4/I).

(ii) Karayolu Taşımacılığı : Yükleme işlemi satıcının kendi kuruluşunda yapılıyorsa, mallar alıcı tarafından araca yüklendiği andan itibaren teslim işlemi tamamlanmış olur. Eğer mallar taşıyıcının kuruluşunda teslim edilecekse, malların karayolu taşımacısına aktarılmasıyla teslim işlemi tamamlanmış olur (FCA A.4/II).

(iii) Nehir Taşımacılığı : Eğer yükleme işlemi satıcının kendi kuruluşunda yapılıyorsa, malların alıcı tarafından sağlanan nehir taşıma aracına yüklenmesiyle teslim işlemi tamamlanmış olur. Eğer mallar taşıyıcının kuruluşunda teslim ediliyorsa, mallar nehir taşıyıcısına aktarılmasıyla teslim işlemi tamamlanmış olur (FCA A.4/III).

(iv) Deniz Taşımacılığı: Mallar bir konteyner'ı dolduruyorsa, yüklü konteyner'ın deniz taşımacısı tarafından devralınmasıyla teslim işlemi tamamlanmış olur. Eğer mallar bir konteyner'ı doldurmuyorsa, ya da konteyner'sız olarak sevkedilmekteyse, satıcı malları terminale taşımak zorundadır (FCA A.4/IV).

(v) Hava Taşımacılığı: Malların hava taşımacısına aktarılmasıyla teslim işlemi tamamlanmış olur (FCA A.4/V).

(vi) Adı Konmamış Taşıma Biçimleri (“Unnamed Transport”) : Malların taşıyıcıya aktarılmasıyla teslim işlemi tamamlanmış olur (FCA A.4/VI).

(vii) Çok Vasıtalı Taşımalar (“Multimodal Taşımalar”) : Duruma göre mallar I-VI maddelerde belirtildiği gibi aktarıldığı anda teslim işlemi tamamlanmış olur (FCA A.4/VII).

Mevcut ticari uygulama uyarınca, taşıyıcı ile taşıma sözleşmesinin yapılabilmesinde satıcının yardımı gerekiyorsa (örneğin demiryolu ve havayolu taşımacılığında olduğu gibi),

⁴¹ ÇAĞLAR, Murat. A.g.e. sh.8

⁴² <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

satıcı böyle bir durumda risk ve masrafları alıcıya ait olmak üzere kendisi harekete geçebilir. FCA Haydarpaşa garı olarak yapılan bir satışta, satıcı Haydarpaşa garında malları vagon üzerine yüklemekle yükümlülüğünü yerine getirmiş olur.

Alıcı, A.4. hükmü uyarınca malları teslim almak (FCA B.4) ve satım sözleşmesinde belirtildiği şekilde bedeli ödemek (FCA B.1) zorundadır. Alıcı, mallar kendisine teslim edildiği andan itibaren, mallarla ilgili her türlü kayıp ve hasar riskini üstlenir (FCA B.5). Alıcı, malların belirtilen yerden taşınması için, masrafları kendine ait olmak üzere taşıma sözleşmesi akdeder (FCA B.3). Satıcıya taşıyıcının adı konusunda bilgi verir ve eğer durum gerektiriyorsa malların teslim zamanını ihbar eder (FCA B.7)⁴³.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁴⁴:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Alıcı
- Navlun : Alıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.3. CPT (CARRIAGE PAID TO ...)

Bu teslim şekli özellikle çok araçlı taşımacılık türlerinde kullanılır. Satıcı varış yerine kadar navlun ücretini ödemekle yükümlüdür. Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren malla ilgili bütün risk ve navlun dışındaki masraflar alıcıya geçer⁴⁵. Bu terimde satıcı taşıyıcıyı seçer, taşıma sözleşmesini yapar, malları araca yükler, ihracat gümrükleme işlemlerini yapar ve belirlenen yerde, malları alıcıya teslim eder. Malların teslimine kadar geçen süreçte malın ziya, hasar ve masrafları satıcıya aittir.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁴⁶:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Satıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/remi izinler : Alıcı' dır.

4.4. CIP (CARRIAGE AND INSURANCE PAID TO ...)

Bu teslim şekli, her türlü taşımada kullanılabilir. Teslim şeklinde satıcı sigorta primi, navlun ve yükleme masrafları ve riskleri üstlenerek malları yükleyeceği limana getirir. Satıcı gemi acentasıyla anlaşır ve temin eder. Satış sözleşmesindeki malların belirtilen tarihte ve

⁴³ ÇAĞLAR, Murat. A.g.e. sh.9

⁴⁴ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.11

⁴⁵ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁴⁶ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.11

verde yüklemesinin yapıldığını alıcıya bildirir. Satıcı sigorta primini ödemek suretiyle yüklediği mal cinsine uygun olan en dar kapsamlı nakliyat sigortası yaptırır⁴⁷.

CPT teriminde olduğu gibi terimi izleyen yer ismi sadece nereye kadar navlunun, taşıma masraflarının ve sigorta bedelinin satıcı tarafından ödendiğini gösterir. Bir yüklemede satış sözkonusu olduğuna göre satıcının ilk taşıyıcıya malları aktardığı yerde teslim işlemi gerçekleşir⁴⁸.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁴⁹:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Satıcı
- Sigorta : Satıcı
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.5. DAT (DELIVERED AT TERMINAL)

Bu teslim şekli her türlü taşımada kullanılabilir. Satıcı taşıyıcıyı seçer, taşıma sözleşmesi yapar ve bedelini öder. Malların, taşıma vasıtasınca boşaltılmak üzere varış noktasında alıcıya sağlanması anlamına gelip, daha önceki DEQ klozunun yerini alıp, DEQ' in aksine, çoklu vasıta için kullanılabilir⁵⁰.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁵¹:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/lisans, izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Satıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Satıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.6. DAP (DELIVERED AT PLACE)

Malların, taşıma vasıtasınca boşaltılmak üzere belirtilen belirli bir noktada alıcıya sağlanması anlamına gelir. DAP daha önceki DAF, DES ve DDU' nun yerini almıştır⁵². Bu teslim şekli her türlü taşımada kullanılabilir. Satıcı, malları tarafların anlaşmaları yerde araç üstünde, boşaltmamış olarak alıcının tasarrufuna bırakır. Taraflar teslim edilecek yeri kesin ve açık olarak belirtmelidir. Çünkü bu noktadan sonraki sorumluluk satıcıdan alıcıya geçmiştir olmaktadır.

⁴⁷ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁴⁸ ÇAĞLAR, Murat. A.g.e. sh.11

⁴⁹ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.12

⁵⁰ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁵¹ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.13

⁵² <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁵³:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/lisans, izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Satıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.7. DDP (DELIVERED DUTY PAID)

Bu teslim şekli DDU teslim şekli ile aynı prensiplere dayanır; ancak DDP teslim şeklinde satıcı bir de gümrük vergilerini ödemek zorundadır. Alıcının ülkesindeki yerel bir satıcıdan farksız şekilde malları devreder⁵⁴. Her türlü taşıma şekillerinde kullanılabilir. Satıcı yükümlülüklerin en fazla olduğu teslim şeklidir. Malın, ithalat vergileri ödenmiş olarak alıcının belirttiği yerde boşaltılmamış olarak alıcıya teslim edilmesidir.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁵⁵:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Satıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/izinler : Satıcı' dır.

4.8. FAS (FREE ALONGSIDE)

Bu terim, deniz ve iç su taşımalarında kullanılır. Teslim şeklinde satıcı malları geminin yanına kadar getirmekle sorumludur. Mallar gemi rıhtımında ise, yükleme yerine getirerek, gemi açıkta ise mavnalarla geminin yanına kadar götürülerek teslim edilir⁵⁶. Incoterms 2000'de FAS teriminde bir değişikliğe gidilmiştir. Incoterms'in önceki versiyonlarında, ihracat için gerekli gümrükleme işlemlerinin alıcı tarafından yapılması öngörülüyordu. Incoterms'in en son yayınlanan 2000 versiyonunda, malların ihraç için satıcı tarafından gümrüklenmesi öngörülmüştür. Gerçekten, mallar satıcının ülkesinden ihraç edileceğinden, satıcı bu işlemleri alıcıya nazaran daha rahat ve hızlı yapabilir. Bu nedenle, yapılan değişiklik kanaatimce olumludur.

Tarafların bu terimi yükleme limanının adıyla birlikte kullanmaları halinde, bu aynı zamanda teslim işlemlerinin yeri ile noktasını da belirtir. Böylece FAS İskenderun olarak yapılan bir satışta, satıcı malları İskenderun Limanında geminin doğrultusunda teslim etmek zorundadır⁵⁷.

⁵³ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.13

⁵⁴ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁵⁵ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.sh.14

⁵⁶ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁵⁷ ÇAĞLAR, Murat. A.g.e. sh.9

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁵⁸:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Alıcı
- Navlun : Alıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.9. FOB (FREE ON BOARD)

Bu teslim şeklinde satıcı malları belirlenen tarihte ve yerde, alıcı tarafından temin edilen gemiye yüklemeyi gerçekleştirir. Mallar geminin küpeştesine geçtikten sonra meydana gelebilecek her türlü hasar, kayıp ve masraflar alıcının sorumluluğundadır. Satıcı ihracat için gerekli bütün belgeleri hazırlar ve malların gümrük işlemlerini tamamlayarak teslim eder⁵⁹. FOB, sadece deniz ve iç su taşımalarında kullanılır. Incoterms 2000 kuralında malların küpeşteyi aşmasıyla satıcının malları teslim ettiği anlamına gelir. Incoterms 2010 kuralında ise malların teslimi küpeşteyi aşmasıyla değil bizzat malların gemiye konulması gerekir.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁶⁰:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Alıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.10. CFR (COST AND FREIGHT)

Bu teslim şeklinde satıcı bütün masraf ve riskleri üstlenerek malları yükleneceği limana kadar getirir. Gümrük işlemlerini yaptırır ve navlun ücretini ödeyerek yüklemeyi gerçekleştirir. Bu andan itibaren navlun dışındaki malla ilgili bütün masraf ve riskler alıcıya aittir⁶¹.

İlk bakışta, bu terimin öncelikle varna limanına kadar yapılacak masraflarla ilgili problemler yaratacağı zannedilmektedir. Ancak bu terimde teslim yeri zımnen gösterilmiştir. Bir yüklemede satış söz konusu olduğuna göre, satıcı yükleme limanında malları teslim etmek yükümlülüğünü tamamıyla yerine getirmiş olur. Şu halde, bir Amerikan firmasının “CFR New York” olarak bir Rus firmasından optik malzeme alması durumunda, satıcı malları New York'ta değil, yükleme limanında teslim etmek zorunda kalacak ve navlun masraflarını da üstlenecektir⁶².

⁵⁸ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e. sh.13

⁵⁹ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁶⁰ ÖZALP, Abdurrahman A.g.e. sh.14

⁶¹ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁶² ÇAĞLAR, Murat. A.g.e. sh.10

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁶³:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Satıcı
- Sigorta : Sözleşmeye göre
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.11. CIF (COST INSURANCE AND FREIGHT)

Bu teslim şeklinde satıcı sigorta primi, navlun ve yükleme masrafları ve riskleri üstlenerek malları yükleyeceği limana getirir. Satıcı gemi acentasıyla anlaşır ve temin eder. Satış sözleşmesindeki malların belirtilen tarihte ve yerde yüklemesinin yapıldığını alıcıya bildirir. Satıcı sigorta primini ödemek suretiyle yüklediği mal cinsine uygun olan en dar kapsamlı deniz nakliyat sigortası yaptırır. Mallar gemiye yüklendikten sonra navlun ve sigorta primi dışındaki masraflar ve risk alıcıya geçer⁶⁴. Şayet taşıma sözleşmesinde açıkça yer almıyorsa satıcının, malları boşaltma yükümlülüğü yoktur.

Teslim şeklinin özelliklerinden bahsettikten sonra alıcı ve satıcının sorumluluklarından da bahsetmek gerekir. Bunlar⁶⁵:

- Kontrol, Ambalaj, İşaretleme: Satıcı
- Çıkış gümrük/resmi izinler : Satıcı
- Yükleme : Satıcı
- Navlun : Satıcı
- Sigorta : Satıcı
- Boşaltma : Alıcı
- Varış gümrük/resmi izinler : Alıcı' dır.

4.12. DAF (DELIVERED AT FRONTIER)

Her türlü taşıma biçimiyle yapılan fakat son yapılan nakliyatın karada olması gerektiği bu teslim şeklinde mallar herhangi bir sınırda teslim edilir. Burada sınır kelimesi ile kastedilen ihracatın yapıldığı ülkenin ki dahil her türlü sınırdır⁶⁶.

Sınır teriminin, ihracatın yapıldığı ülkeninki dahil her türlü sınırı tanımlamak üzere kullanılabileceğinin altını çizmek yerinde olur. Yani terim içerisinde taraflar atıfta bulunulan teslim yerini ve noktasını belirterek kesinleştirmek zorundadır : “DAF Fransa İtalya (Modane)”. Öyleyse satıcı Fransa-İtalya sınırındaki Modane’de belirtilen varma yerinde malları teslim eder⁶⁷.

⁶³ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.14

⁶⁴ <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.

⁶⁵ ÖZALP, Abdurrahman. A.g.e.15

⁶⁶ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.18

⁶⁷ ÇAĞLAR, MuratA.g.e. sh.11

4.13. DES (DELIVERED EX SHIP)

Deniz yolu veya nehirde yapılan taşımacılık ile en son teslimatın belirlenmiş varış limanında bir gemiye yapıldığı çok şekilli taşımalarda kullanılan teslim şeklidir. Satıcı/ihracatçı/imalatçı malların ihracat işlemlerini yapmaktan ve malların belirtilmiş varış limanındaki geminin güvertesinde ithalat işlemleri yapılmamış olarak alıcıya teslim hazırlanmış hale getirmekten ve boşaltma öncesi yapılan bütün masraflardan sorumludur⁶⁸.

4.14. DEQ (DELIVERED EX QUAY)

Deniz yolu veya nehir yoluyla malların varış limanına geldiği nakliyelerde kullanılan bu teslim şeklinde satıcı/ihracatçı/imalatçı malların ihraç gümrük işlemlerini yapmaktan ve malları belirtilen varış limanında rıhtımda alıcıya teslim etmekten sorumludur. Alıcı, malların ithalat işlemlerinden ve teslim aldığı andan sonraki nakliye masraflarından sorumludur⁶⁹.

Incoterms 2000’de DEQ teriminde bir değişikliğe gidilmiştir. Geleneksel olarak, satıcı DEQ uyarınca malları gümrüklemeyle yükümlüdür, zira mallar rıhtıma indirilmek zorundadır ve ithal eden ülke içine götürülüyordur. Fakat birçok ülkede gümrükleme işlemlerindeki değişiklikler yüzünden, artık ilgili ülkede ikamet eden tarafın gümrükleme işlemlerini üstüne alıp vergi ve diğer harçları ödemesi daha uygun görülmektedir. Bu nedenle, daha önceden bahsedilen ve FAS’ta yapılan değişikliklerle aynı nedenden ötürü DEQ teriminde de değişikliğe gidilmiştir. Böylece, alıcı, malların ithalat için gümrüklenmesini ve bununla ilgili tüm işlemlerin, vergilerin, resim ve diğer harçların ödenmesi yükümlülüğünü üzerine almaktadır.

Bununla beraber, taraflar malların rıhtımdan limanın içine veya dışından başka bir yere aktarılmasına ilişkin hasar ve masrafları satıcının yükümlülükleri arasına katmak isterlerse, DDU veya DDP terimleri kullanılmalıdır⁷⁰.

4.15. DDU (DELIVERED DUTY UNPAID)

Varış yerinin liman veya hava alanı olmadığı her türlü taşıma biçiminde kullanılan teslim şeklidir. Satıcı/ihracatçı/imalatçı malların ihracat gümrük işlemlerini yapmaktan ve belirtilen varış yerinde alıcının emrine hazır hale getirmekten sorumludur. Bundan sonraki ithalat gümrük, vergi, resim ve harçları ile varış yerine kadar olan nakliyeden alıcı sorumludur⁷¹.

SONUÇ

Uluslararası satım sözleşmelerine konu olan Incoterms kuralları, değişik tarihlerde, teknolojinin gelişmesiyle birlikte revizyonlara uğramıştır. Yapılan revizyonlardan en önemlisi 2010 tarihlidir ve Incoterms 2010 adıyla anılır.

Incoterms uluslararası ticarete kullanılabildiği gibi iç ticarete de kullanılabilmektedir.

Incoterms’ in kapsamına ise taşınabilir somut ürünler girmektedir. Yapılan son değişikliklerle beraber DAF, DES, DEQ ve DDU teslim şekilleri Incoterms 2010’ da kaldırılmış ve yerine iki yeni teslim şekli olan DAT ve DAP gelmiştir.

⁶⁸ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.19

⁶⁹ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh.19

⁷⁰ ÇAĞLAR, Murat. A.g.e. sh.12

⁷¹ ÖZKAN, Ömer. A.g.e. sh..19

Bunların dışında meydana gelen en önemli değişiklikler elektronik iletişim, sigorta, FOB, CFR ve CIF satışta olmuştur. Ayrıca zincirleme satışlarla ilgili hüküm getirilmiştir. Bunların dışında Incoterms 2010' a eklenen kavramlar da mevcuttur. Bunlar; taşıyıcı, gümrük işlemleri, teslim, teslim belgeleri, elektronik kayıt veya işlem ve ambalajdır.

Incoterms kurallarının dünyada ortak bir dil yaratması, ticaretle uğraşanlar için büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Ancak yukarıda da belirttiğimiz gibi Incoterms kuralları satım sözleşmesinin bütün aşamalarını kapsamaz. Incoterms kuralları sadece satıcının malları alıcıya teslim ettiği sırada taraflarından hangisinin taşıma ve sigortadan ve her birinin hangi masraflardan sorumlu olacağını belirler.

Sonuç olarak değişik tarihlerde revizyona uğrayan bu kuralların eksiklikleri olmasına karşın dünya genelinde ortak bir dil oluşturması, ticaretin gelişmesi açısından önemlidir ve aynı zamanda da gereklidir.

KAYNAKÇA

- ÖZALP, Abdurrahman,. UTDER Yıl 2012 Cilt 1 Sayı 1, Legal Yayıncılık, İstanbul 2012.
- ERDEM, H, Ercüment, “Denizaşırı Satış Olarak FOB Satış” Batider, C. XVII, S.4, s. 37vd.,Ankara, 1996 (FOB Satış)
- ERDEM, H. Ercüment, Sif Satışlar (Cif Sales), İstanbul, 1999
- ERDEM, H, Ercüment., “Incoterms 2000” Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü - Armağanı, İstanbul, 2001, s. 179-218
- <http://www.gumrukmusavir.com/default2.asp?ID=62&IDc=52>.
- International Chamber of Commerce. (2000), Incoterms 2000: Yayın No. 560 (Çev. Ercüment Erdem), Ankara.
- International Chamber of Commerce. (2010), Incoterms 2010: Yayın No. 715 (Çev. Ercüment Erdem), Türk İhracat Rejim ve Yönetmeliği, Ankara.
- Mutlu, YILMAZ. Ahmet, ÖZKEN (2011). İhracat: Anlamak ve Yönetmek İçin Bilmeniz Gereken Her Şey, Optimist Yayınları, İstanbul.
- ÇAĞLAR, Murat. Geçmişten Günümüze Incoterms. www.ilhan-partners.com/makale2.html
- Mutlu, YILMAZ. Ahmet, ÖZKEN. Necmettin, ŞAHİN. Incoterms 2000 ve 2010’ un Mukayeseli Analizi ve Türkiye Uygulamalarındaki Eksiklikler, http://joy.yasar.edu.tr/makale/no23_vol6/6_mutlu.pdf.
- Ömer, ÖZKAN. Uluslararası Ticari Sözleşmelerin Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar, Akademik Bakış, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi Sayı:4 Yıl:2004 <http://www.akademikbakis.org/4/1.pdf>.